

Asia: VN/28134/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pidättekö ehdotettua sääntelymallia tarkoituksenmukaisena?

Ehdotettu sääntelymalli perustuu korvausmäärien ja korvausta määrättäessä huomioon otettavien seikkojen osalta suurilta osin vakiintuneeseen korvauskäytäntöön, mikä nyt tuodaan myös korvausmäärien osalta julki lainsäädäntötasolla. Tässä mielessä sääntelyä, mikä ottaa ehdotetussa 1a §:ssä mainituin tavoin huomioon myös pidättämistä ja vangitsemista lievemmat pakkokeinot on pidettävä tarkoituksenmukaisena. Perusteltuna ja välttämättömänä voidaan myös pitää ehdotetussa 4 a §:n 4 momentissa säädettyä mahdollisuutta alentaa tai korottaa kärsimyksestä maksettavan kokonaiskorvauksen määrää mikäli se muutoin muodostuisi ilmeisen kohtuuttomaksi.

Näkemyksenne korvausmääristä?

Korvausmäärät perustuvat edellä todetusti vakiintuneeseen korvauskäytäntöön. Ehdotettu 4 a §:n 4 momentti mahdollistaa yksittäistapauksellisten olosuhteiden huomioon ottamisen.

Näkemyksenne korvauksen määrän arviointiin vaikuttavista seikoista, mukaan lukien siitä, että vapaudenmenetyksen kesto ei enää vaikuttaisi vuorokausikohtaiseen korvaukseen?

Kiinteää vuorokausikohtaista korvausmäärää voidaan pitää perusteltuna.

Näkemyksenne mahdollisuudesta korottaa tai alentaa kokonaiskorvauksen määrää (4 a § 4 mom.)?

Ks. edellä.

Pidättekö rahamäärien tarkistamisen tapaa asianmukaisena?

Kyllä.

Näkemyksenne siirtymäsäännöksestä?

Sääntely heikentää vahingonkärsineen asemaa verrattuna voimassaolevaan lakiin. Kärjäoikeuden näkemyksen mukaan oikeus kärsimyskorvaukseen ei saa olla riippuvainen siitä, kuinka kauan

korvauksen perusteena olevan rikosasian käsittely eri oikeusasteissa kestää, eikä myöskään järjestelmämuutoksista Valtiokonttorille aiheutuviin kustannuksiin. Mikäli valtioon nähden heikommassa asemassa oleva vastaaja tietää olleensa syyttömästi vangittuna ja saa oikeutta vasta esimerkiksi muutoksenhakuasteen ratkaisulla ehdotetun lain voimaantulon jälkeen, ei hänen valtiosta johtuva rikosasiensa käsittelyn hitaus saa muodostua esteeksi voimassaolevan lain mukaisen kärsimyskorvauksen saamiselle. Täten ehdotettuja muutoksia ei käräjäoikeuden käsityksen mukaan voi soveltaa taannehtivasti.

Onko esityksen vaikutukset asianmukaisesti arvioitu?

On.

Onko teillä yleisiä huomioita tai muuta lausuttavaa esityksestä?

Näkemyksenne syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annettuun lakiin liittyvistä muista uudistamistarpeista (ks. jakso 2.9.5)

Vistilä Tomi
Keski-Suomen käräjäoikeus